

25.6.2018

OPINIA

Komisji Kultury i Edukacji

dla Komisji Rozwoju Regionalnego

w sprawie zwiększania wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE
(2018/2054(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Theodoros Zagorakis

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Kultury i Edukacji zwraca się do Komisji Rozwoju Regionalnego, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. dostrzega wyzwania, przed którymi stoją regiony przygraniczne, i podkreśla, że dysproporcje społeczno-gospodarcze, w tym różnice kulturowe i językowe, między poszczególnymi regionami przygranicznymi mogą utrudniać integrację, ograniczać interakcje oraz zmniejszać możliwości dla obywateli i przedsiębiorców po obu stronach granicy;
2. podkreśla, że Unia pozytywnie przyczyniła się do rozwoju regionów przygranicznych oraz że przyszłe programy finansowania powinny być dalej prowadzone w jak najskuteczniejszy i najbardziej efektywny sposób przez skupienie się na obszarach, które charakteryzują się szczególnie wysoką europejską wartością dodaną, i zapewnienie, by usuwanie trudności związanych z granicami było centralnym elementem programów współpracy transgranicznej;
3. stwierdza, że polityka spójności powinna nadal wspierać osoby szczególnie wrażliwe i marginalizowane dzięki zwalczaniu rosnących nierówności i budowaniu solidarności za pośrednictwem inwestycji w kształcenie, szkolenie i kulturę oraz dzięki poświęcaniu szczególnej uwagi programom współpracy transgranicznej skupiającym się na istniejących przeszkodach kulturowych, terytorialnych i administracyjnych i na przyszłych wyzwaniach w tych regionach;
4. podkreśla, że granice Unii, które należy wziąć pod uwagę, to zarówno granice lądowe, jak i morskie; w związku z tym zachęca Komisję, by przyjrzała się wyzwaniom, przed którymi stoją regiony położone wzdłuż granic morskich, aby umożliwić całościową analizę przeszkód, z jakimi zmagają się wszystkie regiony przygraniczne, a także potencjalną współpracę oraz wzrost wszystkich regionów przygranicznych;
5. podkreśla istotę programów współpracy transgranicznej, w tym programów makroregionalnych i międzyregionalnych, w finansowaniu działań edukacyjnych, kulturalnych, twórczych, sportowych, artystycznych i innych, które dzięki europejskiej wartości dodanej zbliżają obywateli, tworzą synergie transgraniczne, wspierają wzajemne zaufanie i zrozumienie oraz pomagają eliminować różne formy uprzedzeń i stereotypów w regionach przygranicznych; w związku z tym zwraca uwagę na potencjał sektora kultury i sektora kreatywnego – zgodnie ze strategiami inteligentnej specjalizacji oraz dużą liczbą poświęconych kulturze i dziedzictwu projektów w ramach inicjatywy wspólnotowej dotyczącej obszarów przygranicznych – co potwierdza silne dążenia regionów przygranicznych do inwestowania we wspólne tradycyjne dobra kultury oraz w rozwój nowoczesnych projektów kreatywnych, przemysłu kreatywnego i projektów w zakresie dziedzictwa; przypomina swoje stanowisko, zgodnie z którym wsparcie finansowe UE dla tych inicjatyw jest kluczowe i w związku z tym powinno zostać zwiększone w kolejnych wieloletnich ramach finansowych, w szczególności dzięki wsparciu z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych; wzywa Komisję do określenia i wspierania synergii między priorytetami lokalnymi i istniejącymi strategiami i celami unijnymi, a także do rozwijania pełnego potencjału regionów przygranicznych;

6. zwraca uwagę na złożoność obecnych ram dla programów współpracy transgranicznej, a także na trudności strukturalne i obciążenia administracyjne, jakie napotyka potencjalni beneficjenci podczas przygotowywania takich projektów; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje środki upraszczające proponowane na okres po roku 2020 i uważa je za ważny krok w zakresie uproszczenia i usprawnienia realizacji i dostępności programów współpracy transgranicznej;
7. przypomina znaczenie kultury i dziedzictwa kulturowego pod względem dobrobytu gospodarczego miast i regionów i wzywa w związku z tym państwa członkowskie do podjęcia wszelkich koniecznych kroków, by skutecznie chronić i promować materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe, oraz do wykorzystania w tym celu wszystkich narzędzi dostępnych w ramach polityki spójności;
8. apeluje o przyjęcie nowej strategii informacyjnej dotyczącej współpracy transgranicznej i regionalnej w celu zbliżenia się do mieszkańców regionów przygranicznych, podniesienia ich świadomości na temat możliwości, jakie stwarzają unijne programy transgraniczne, oraz przyczynienia się w ten sposób do zmiany postaw w kierunku bardziej otwartego nastawienia na kwestie regionalne i transgraniczne;
9. podkreśla, jak ważną rolę odgrywa sport w rozwoju gospodarczym i społecznym regionów przygranicznych, co wykazały liczne projekty współpracy terytorialnej wykorzystujące sport jako narzędzie integracji społecznej i kulturalnej;
10. zachęca młodzież do działania i uczestnictwa we wszystkich aspektach rozwijania społeczeństwa regionalnego i transgranicznego oraz do angażowania się w nie; wspiera inicjatywy i działania transgraniczne skierowane do młodzieży w dziedzinach, takich jak tworzenie platform wymiany pomysłów i dobrych praktyk, podnoszenie świadomości i wymiana informacji o współpracy transgranicznej oraz rozpowszechnianie informacji przez media społecznościowe i inne w celu zwiększenia uczestnictwa i szans młodzieży w projektach transgranicznych;
11. zwraca uwagę na brak informacji o finansowanych z unijnych środków możliwościach w ramach programów współpracy transgranicznej w regionach przygranicznych UE; wzywa państwa członkowskie do poprawy rozpowszechniania informacji o kwestiach transgranicznych, m.in. przez tworzenie punktów kompleksowej usługi;
12. podkreśla potrzebę solidniejszego zaangażowania finansowego w promocję transgranicznej działalności sportowej, w szczególności z myślą o tworzeniu niewielkich obiektów infrastruktury do uprawiania sportu na poziomie najbliższym obywatelowi;
13. apeluje do Komisji o uznanie kultury i edukacji za priorytet horyzontalny w programach następnej generacji w ramach polityki spójności;
14. zdecydowanie wspiera rolę projektów i programów transgranicznych służących poprawie edukacji młodzieży, umiejętności przystosowania zawodowego, włączenia społecznego i uczestnictwa młodzieży w społeczeństwie dzięki rozwiązywaniu problemów społecznych, z jakimi zmagają się młodzież w regionach przygranicznych, m.in. problemu bezrobocia i radykalizacji postaw; wzywa do bardziej systematycznej współpracy między regionami przygranicznymi w celu zwiększenia możliwości młodzieży w zakresie zatrudnienia, edukacji, szkoleń, kultury, sportu oraz innych

obszarów polityki społecznej;

15. podkreśla fakt, że bariery językowe nadal stanowią istotną przeszkodę we współpracy transgranicznej, szczególnie na obszarach przygranicznych pozbawionych wieloletniej tradycji współpracy; zwraca uwagę, że język jest istotnym czynnikiem zwiększającym zaufanie oraz pomagającym łagodzić trudności społeczno-kulturowe; uważa, że bardziej ukierunkowane wykorzystanie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, a także zwiększenie finansowania technologii językowych mogą ułatwiać komunikację, a przez to wspierać systematyczną promocję wielojęzyczności oraz europejskiej różnorodności językowej edukacji i szkoleń w regionach przygranicznych począwszy od wczesnej edukacji, również dzięki organizowaniu wydarzeń sportowych i kulturalnych;
16. uważa, że należy zacieśnić współpracę transgraniczną między instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi przez wspieranie transgranicznych wizyt międzyszkolnych oraz działań ponadprogramowych dla dzieci od najmłodszych lat, aby zapewnić im wyjątkową, wykraczającą poza szkolną klasę możliwość bezpośredniego kontaktu z różnorodnością kultur, języków i historii ich sąsiadów oraz zdobycia związanych z nią doświadczeń z pierwszej ręki;
17. zauważa, że w niektórych obszarach przygranicznych używane są wspólne języki, które nie są językami urzędowymi UE; jest zdania, że zwiększenie środków finansowych na nauczanie i promocję mniej rozpowszechnionych języków transgranicznych zacieśniłoby współpracę, zwiększyło mobilność transgraniczną, a także wzbogaciło różnorodność kulturową oraz dziedzictwo tych obszarów;
18. powtarza, że nieodzowne jest zbliżanie do siebie kluczowych podmiotów ze społeczności naukowej, z sektora przedsiębiorstw, szkolnictwa wyższego, organów publicznych i społeczeństwa obywatelskiego; wzywa państwa członkowskie do ułatwiania partnerstwa transgranicznego między instytucjami edukacyjnymi i szkoleniowymi oraz między tymi instytucjami i przedsiębiorstwami w regionach przygranicznych w celu promowania mobilności studentów, nauczycieli, instruktorów i kadry administracyjnej, a także doktorantów i naukowców, w tym kształcenia i szkolenia zawodowego; podkreśla, że wykorzystywanie wielojęzyczności w obrębie partnerstw transgranicznych może pomóc w przygotowaniu absolwentów na wejście na rynek pracy po obu stronach granicy; jest zdania, że należy również przywiązywać należyłą wagę do regionalnych języków mniejszościowych, które bez silnej polityki językowej są zawsze zagrożone; uważa, że finansowanie na szczeblu unijnym powinno nadal służyć zachowaniu oraz wspieraniu regionalnych języków mniejszościowych;
19. apeluje do Komisji o usprawnienie inicjatyw transgranicznych i różnego rodzaju wymian oraz działań międzykulturowych i edukacyjnych służących podnoszeniu świadomości obywateli w zakresie wymogów prawnych i administracyjnych w regionach przygranicznych, a także usprawnianiu współpracy między administracjami lokalnymi oraz instytucjami kulturalnymi i edukacyjnymi;
20. apeluje do państw członkowskich o ułatwianie i wspieranie wzajemnego uznawania i lepszego rozumienia uzyskanych w sąsiadujących regionach świadectw, dyplomów oraz kwalifikacji szkoleniowych i zawodowych; zachęca w związku z tym do włączenia konkretnych umiejętności do programu nauczania w celu zwiększenia szans na

- zatrudnienie transgraniczne, w tym do potwierdzania i uznawania umiejętności;
21. zachęca do łączenia wspólnych usług publicznych i wysiłków w sąsiadujących regionach przygranicznych w celu opracowania pewnej liczby ukierunkowanych interwencji mających wspierać osoby dorosłe o niskich umiejętnościach lub nisko wykwalifikowane w regionach przygranicznych oraz pomagać im rozwinąć umiejętność czytania i pisania, umiejętność rozumowania matematycznego oraz umiejętności cyfrowe dzięki nabyciu szerszego zestawu kompetencji i wyższych kwalifikacji;
 22. zachęca do współpracy transgranicznej oraz opracowywania programów dwutorowego szkolenia zawodowego w różnych regionach przygranicznych; jest zdania, że lepsza współpraca transgraniczna oraz inwestycje w umiejętności w regionach przygranicznych pomogą zmniejszyć istniejący niedobór kwalifikacji, ograniczyć ubóstwo, bezrobocie i wykluczenie społeczne, a także wyeliminować niedobór wykwalifikowanych pracowników i drenaż mózgow na tych obszarach peryferyjnych;
 23. uważa, że wielokulturowość dotyczy w szczególności regionów przygranicznych; stanowczo zachęca do transgranicznej współpracy kulturalnej wewnątrz regionów przygranicznych oraz pomiędzy nimi przez usprawnienie współpracy między twórcami i osobami ze świata kultury, takimi jak artyści i przedstawiciele organizacji, administracji i sieci kulturalnych, w ramach konkretnych projektów transgranicznych i transeuropejskich;
 24. powtarza, że mobilność artystów i osób zajmujących się zawodowo kulturą stała się nieoceniona w promowaniu postępu kulturalnego i społecznego w Europie oraz w kształtowaniu regionalnego, krajowego i europejskiego dziedzictwa kulturowego; jest zdania, że ścisła współpraca transgraniczna w obszarze sektora kultury i sektora kreatywnego, ze szczególnym uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw i MŚP (także przez tworzenie klastrów przedsiębiorstw), organizacji pozarządowych i małych stowarzyszeń, może pomóc w tworzeniu wartości społeczno-gospodarczej, zrównoważonych miejsc pracy i w generowaniu wzrostu gospodarczego, zwłaszcza w przypadku ludzi młodych, a także wspierać różnorodność kulturową i językową oraz innowacyjność; jest także zdania, że współpraca ta pomoże w nawiązywaniu kontaktów między obywatelami, poprawie wzajemnego zrozumienia, uwzględnianiu wspólnych wyzwań, umocnieniu dyplomacji kulturowej i kształtowaniu tożsamości europejskiej dzięki wspólnym inicjatywom dotyczącym projektów związanych z materialnym i niematerialnym dziedzictwem kulturowym oraz projektów związanych z dziedzictwem, na przykład przez zakładanie wspólnych placówek opieki nad dziećmi, umożliwianie edukacji wielojęzycznej lub powstawanie partnerstw między instytucjami edukacyjnymi; podkreśla wagę sektora kultury i sektora kreatywnego dla promowania i zachowania różnorodności kulturowej oraz wzmacniania spójności społecznej, a także kluczową rolę tych sektorów w reindustrializacji Europy i stymulowaniu rozpowszechniania się innowacji w wielu innych sektorach;
 25. uważa, że rozwój współpracy transgranicznej w sektorze kultury istotnie przyczyni się do zrównoważonego rozwoju obszarów transgranicznych, przez co wpłynie na gospodarkę, włączenie społeczne i środowisko; apeluje do Komisji i państw członkowskich o opracowanie wspólnego strategicznego podejścia do rozwoju oraz do wspierania sektora kultury i sektora kreatywnego, dzięki łączeniu tych sektorów ze

społeczeństwem i gospodarką w celu promowania inteligentnego i zrównoważonego rozwoju w regionach przygranicznych UE;

26. zwraca uwagę na istnienie nadmiernych barier w dostępie do finansowania dla sektora kultury i sektora kreatywnego z uwagi na ich charakter i wielkość (podmioty działające w tych sektorach są najczęściej mikroprzedsiębiorstwami i MŚP) oraz na trudności wynikające z często słabszej kondycji gospodarczej niektórych regionów przygranicznych; powtarza swój pogląd, że dla przezwyciężenia tych deficytów strukturalnych najważniejsze jest rozwijanie umiejętności kulturowych, kreatywnych i związanych z przedsiębiorczością;
27. przypomina swoje stanowisko, zgodnie z którym regiony dysponują potwierdzonym potencjałem rozwoju współpracy transgranicznej w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, oraz zauważa pozytywne efekty inteligentnej specjalizacji; wzywa Komisję i państwa członkowskie do utrzymania i wzmocnienia istniejących strategii politycznych w tej dziedzinie oraz do efektywnego wykorzystania środków dostępnych w ramach programów unijnych oraz europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI);
28. uważa, że polityka spójności może pozytywnie przyczynić się do tworzenia nowych pomysłów oraz możliwości współpracy między muzeami, orkiestrami oraz transgranicznymi projektami radiowymi i telewizyjnymi w regionach przygranicznych dzięki rozwiązywaniu trudności natury prawnej i finansowej, z jakimi borykają się artyści w ramach wspólnych projektów transgranicznych;
29. zdecydowanie wspiera transgraniczne projekty kulturalne oraz współpracę między europejskimi stolicami kultury i regionami przygranicznymi w całej Europie w celu zbudowania sieci punktów jednoczenia kulturalnego oraz stworzenia nowego wymiaru europejskich sieci kulturalnych, w ramach których rozwijane są nowe praktyki w zakresie różnorodności kulturowej, włączane w realizację konkretnych projektów europejskich;
30. ubolewa, że działania kulturalne i rekreacyjne często nie przyciągają ludzi z różnych regionów przygranicznych w sąsiednich państwach, mimo że ludzie zamieszkujący te obszary mają podobne zainteresowania i znajdują się bardzo blisko siebie; wspiera powstałe w kilku regionach transgranicznych portale euroregionalne, które zapewniają dostęp do informacji o działaniach kulturalnych i rekreacyjnych, oraz zachęca do promowania podobnych portali we wszystkich regionach przygranicznych;
31. wyraża przekonanie, że – dzięki istnieniu transgranicznej sieci długoletnich kontaktów między instytucjami kulturalnymi, sektorem kultury i sektorem kreatywnym oraz zainteresowanymi stronami – regiony przygraniczne mogą stworzyć dogodne warunki dla mobilności artystycznej i kulturalnej, a przez to mogą być istotnym czynnikiem turystyki tematycznej i pozytywnie wpływać na promocję Europy jako konkurencyjnego i zrównoważonego docelowego miejsca podróży, co podniesie międzynarodową atrakcyjność Europy, a także mogą czynnie ożywiać proces integracji europejskiej przez promowanie kontaktów między obywatelami Europy oraz wspieranie wspólnego poczucia przynależności; wzywa Komisję do włączenia wymiaru kulturalnego w inicjatywy dotyczące rozwoju transgranicznego, zarówno w odniesieniu do dóbr stanowiących dziedzictwo historyczne, jak i do współczesnej kreatywności; z

tego powodu wzywa państwa członkowskie do zintensyfikowania działań i inwestycji, aby rozwijać zrównoważoną, długoterminową politykę turystyki kulturalnej;

32. przypomina, że transgraniczne wymiany edukacyjne i kulturalne sprzyjają dialogowi międzykulturowemu, wzajemnemu zrozumieniu, rozwiązywaniu sporów oraz budowaniu pokoju, zwłaszcza w pokonfliktowych regionach przygranicznych; podkreśla w tym kontekście zagrożenie, jakie stworzył brexit dla wymiany międzyludzkiej, mobilności studentów, uczniów, artystów i podmiotów kulturalnych w regionach przygranicznych Irlandii Północnej i Republiki Irlandii;
33. zachęca do podejmowania rozmaitych środków służących zwalczaniu wszelkich form dyskryminacji w regionach przygranicznych i przełamywaniu barier w znajdowaniu zatrudnienia i integrowaniu się ze społeczeństwem przez osoby szczególnie narażone; popiera w związku z tym propagowanie i rozwój przedsiębiorstw społecznych w regionach przygranicznych jako źródła nowych miejsc pracy, w szczególności dla grup szczególnie narażonych, takich jak młodzi bezrobotni i osoby niepełnosprawne;
34. wyraża stanowcze przekonanie, że media i środki przekazu mają potencjał wzmocnienia regionów przygranicznych UE dzięki sektorowi kreatywnemu oraz że platformy cyfrowe mogą służyć do propagowania włączenia społecznego i ochrony różnorodności kulturowej przedmiotowych regionów przygranicznych; uważa także, że kino i telewizja oraz kreatywne materiały dokumentalne i inne formy treści cyfrowych stanowią platformy, które można wykorzystywać do wpierania dziedzictwa i unikalnych cech regionów przygranicznych UE;
35. stanowczo zachęca państwa członkowskie i władze regionalne do usprawnienia rozpowszechniania informacji o transgranicznych działaniach i zagadnieniach kulturalnych i edukacyjnych oraz do usprawnienia wymiany najlepszych praktyk w tych dziedzinach przez utworzenie specjalnego portalu i strony internetowej;
36. podkreśla konieczność podjęcia konkretnych wyzwań związanych z mobilnością artystyczną i kulturalną w obszarach takich jak ubezpieczenia społeczne, opodatkowanie (unikanie podwójnego opodatkowania artystów i osób zawodowo związanych z kulturą) czy dostarczanie informacji o możliwościach związanych z mobilnością (dotacje na mobilność, programy związane z rezydencją artystyczną itp.);
37. podkreśla, że turystyka sportowa jest coraz ważniejszym sektorem europejskiej gospodarki; apeluje w związku z tym o przyznanie środków finansowych na budowę obiektów infrastruktury sportowej z myślą o promowaniu turystyki poprzez sport;
38. zauważa, że współpraca transgraniczna, będąca jednym z głównych celów polityki UE, przyczynia się do łagodzenia niekorzystnych skutków granic wewnętrznych i może prowadzić do większych dokonań transgranicznych w zakresie edukacji i kultury;
39. wspiera działania ukierunkowane na przygotowanie zawodowe oraz platformy z udziałem rozmaitych zainteresowanych stron w regionach przygranicznych, służące poprawie jakości, dostępności i postrzegania przygotowania zawodowego oraz promocji mobilności transgranicznej wśród młodych praktykantów; jest zdania, że zbliżanie do siebie odnośnych zainteresowanych stron w celu tworzenia transgranicznych możliwości w zakresie przygotowania zawodowego, staży oraz praktyk zawodowych

przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności, podniesienia poziomu edukacji i umiejętności oraz umocnienia rynków pracy w tych regionach, a w szczególności zachęca do tworzenia możliwości przygotowania zawodowego w regionalnych i lokalnych instytucjach zaangażowanych we współpracę transgraniczną i międzynarodową;

40. zauważa, że niektóre regiony przygraniczne stoją w obliczu poważnych wyzwań związanych z migracją; w związku z tym zachęca do efektywnego korzystania ze środków dostępnych w ramach unijnych programów transgranicznych, a także do wymiany dobrych praktyk między władzami lokalnymi i regionalnymi na obszarach przygranicznych w ramach integracji uchodźców objętych ochroną międzynarodową; podkreśla, że rządy krajowe powinny wspierać władze lokalne i regionalne w podejmowaniu tych wyzwań;
41. wzywa państwa członkowskie i władze regionalne do współpracy przy określaniu i eliminowaniu barier prawnych lub administracyjnych utrudniających transgraniczne działania edukacyjne i kulturalne, między innymi przez harmonizację odpowiednich ram regulacyjnych.

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

Data przyjęcia	19.6.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 24 -: 0 0: 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Dzhambazki, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Marlene Mizzi, Liliana Rodrigues, Algirdas Saudargas, Remo Sernagiotto, Francis Zammit Dimech

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI OPINIODAWCZEJ**

24	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
ECR	Angel Dzhambazki, Rupert Matthews, Remo Sernagiotto
GUE/NGL	Curzio Maltese
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Algirdas Saudargas, Michaela Šojdrová, Bogdan Brunon Wenta, Francis Zammit Dimech, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Petra Kammerevert, Krystyna Łybacka, Marlene Mizzi, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Jill Evans

0	-

1	0
ENF	Dominique Bilde

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się